

Poczet książąt cieszyńskich Adam Waclaw

<http://www.gazetacodzienna.pl/index.php?p=wwiad&id=5068>

MICHAEL MORYS-TWAROWSKI

Data publikacji: 2011-02-20 09:00:00

Poczet książąt cieszyńskich (8): Adam Waclaw

Adam Waclaw (1574-1617), książę cieszyński, w 1610 roku nieoczekiwanie przeszedł na katolicyzm (portret przypuszczalnie autorstwa Piotra Brygierskiego)

Protestant i katolik zarazem. Na wyprawach wojennych żył i odżywał się jak prosty żołnierz, zapożyczał się u własnych chłopów, by później wydawać fortunę na rozrywki. Kiedy już wybrał się na wielką pielgrzymkę, zrobił się skandal, bo towarzyszyła mu kochanka.

Chociaż Księstwo Cieszyńskie za jego panowania omijały obce wojska, bilansem rządów Adama Waclawa był spalony zamek w Cieszynie i olbrzymie długi.

Adam Waclaw miał 5 lat, kiedy zmarł jego ojciec Waclaw Adam. Przez jakiś czas przebywał na dworze swojego daleko wuja, elektora Saksonii. W tym czasie Księstwem Cieszyńskim całkiem dobrze rządziła księżna-wdowa Sydonia Katarzyna. Kiedy zmarła w 1594 roku, Adam Waclaw objął samodzielne rządy.

[PISALIŚMY: Poczet książąt cieszyńskich \(7\): Waclaw Adam](#)

Gdyby zamknąć pierwszą połowę panowania Adama Waclawa w dwóch hasłach, byłyby to: "Protestantyzm jest najważniejszy" i "Nie mam pieniędzy". W jednym z listów zapewniał, że nigdy nie zezwoli, by którakolwiek inna nauka aniżeli prawa nauki ewangelicka, augsburskiego wyznania, w księstwie jego była rozpowszechniana i nauczana. W 1598 roku wydał dokument, w którym kazał cieszyńskim mieszczanom pozostać na zawsze protestantami.

Kłopoty z gotówką towarzyszyły Adamowi Waclawowi od początku panowania. Już w 1595

roku, kiedy brał ślub z księżniczką kurlandzką, przypominał Radzie Miejskiej Cieszyna, że z tej okazji miasto powinno zapłacić specjalny podatek. Podatki okazały się niewystarczające i książę zaczął się zapożyczać się u kogo się dało, nawet u Pawła Gawłasa, chłopca z Górek Wielkich. Adam Waclaw, oprócz tego, że uwielbiał zbytek, lubił wojaczkę. O ile sam w czasie walk na Węgrzech z Turkami, jadł i żył jak prosty żołnierz, to tego typu wyprawy mocno obciążały budżet. Do tego doszły klęski losowe: spalił się zamek w Cieszynie i książę na pewien czas musiał sobie szukać domu na Starym Targu.

PISALIŚMY: Poczet książąt cieszyńskich (6): Kazimierz II

W 1609 roku Adam Waclaw nieoczekiwanie przeszedł na katolicyzm. Trudno widzieć w tym pomysł na poprawę kondycji finansowej. Książę zwrócił zagarnięte za panowania jego ojca dobra cieszyńskich dominikanów (folwark Mnisztwo) i dorzucił jeszcze Krasną. Większe znaczenie mogły mieć korzyści polityczne - cesarz Rudolf II obiecał mu starostwo generalne Śląska, które rzeczywiście otrzymał po ośmiu latach. Zmiana wyznania przez panującego zawsze była decyzją na pewien motywowaną przez czynniki polityczne: i to zarówno w przypadku Waclawa Adama, który został protestantem, jak i jego syna, który przyjął katolicyzm. Są to przecież czasy francuskiego króla Henryka IV, gorliwego protestanta, który zmienił wyznanie w zamian za koronę, mówiąc "Paryż wart jest mszy". Na szczęście decyzje naszych władców nie kosztowały hektolitrow krewi ich poddanych.

Druga połowa rządów Adama Waclawa też upłynęła pod dwoma hasłami. Tym razem były to: "Katolicyzm jest najważniejszy" i "Nie mam pieniędzy". Mieszkańcy Cieszyna nie za bardzo godzili się z decyzją swojego księcia i przyszli do niego z tym sławnym dokumentem z 1598 roku, według którego miasto miało być po wsze czasy protestanckie. Adam Waclaw zerwał pieczęć z dokumentu, a następnie posiekał go na drobne kawałki. Dowodem na gorliwość neofity miała być zorganizowana z wielką pompą pielgrzymka do Kalwarii Zebrzydowskiej. Na miejscu zgorszenie wywołał fakt, że książę przybył ze swoją kochanką, ochmistrzynią Małgorzatą Kostlachówną.

PISALIŚMY: Poczet książąt cieszyńskich (5): Czterej bracia

Oczywiście, nadal brakowało pieniędzy, Adam Waclaw zadłużał się u kolejnych osób na imprezy w stylu uroczysty wjazd do Wrocławia w orszaku liczącym prawie 300 osób.

Zmarł w 1617 roku w wieku 43 lat, podobno otruty. Pozostawił zadłużone państwo, pięcioro ślubnych dzieci i - jako pierwszy cieszyński Piast - nieślubnego syna.